

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור מסכת מגילה דף לב

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

הערה חשובה: המילים המודגשות הן תמצית העניינים וניתן לקרוא אותן בפני עצמן כסיכום מהיר.

דף לב

הקורא בתורה לא יסייע למתורגמן

נתבאר, שבזמנם, כשהיו קוראים בתורה, הקורא היה קורא פסוק פסוק, והמתרגם היה מתרגמו לציבור, שהיו מבינים בלשון תרגום.

ואמרו, שלא זו בלבד שהקורא עצמו לא יתרגם, אלא אפילו לא יסייע למתורגמן. שאם יסייע אותו, הרואים עלולים לבוא לידי טעות, לומר, שדברי תרגום שאומר הקורא, כתובים הם בתורה עצמה.

פתיחת הספר לפני הברכה

כבר נתבאר בדף כ"א, שקודם קריאת התורה, הקורא מברך על התורה.

ומבואר בסוגייתנו, שקודם הברכה, עליו לפתוח את הספר, ולראות מה שעליו לקרוא.

ונחלקו חכמים, כיצד יהיה הספר בשעת הברכה עצמה.

לדעת רבי מאיר, מאחר שראה הקורא היכן עליו לקרוא, גולל [=סוגר] את הספר, ומברך כשהספר סגור, ורק אחר הברכה פותח שוב, וקורא.

והסיבה שבשעת הברכה יהיה הספר סגור, כדי שלא יטעו הרואים, ויאמרו, הברכות כתובות בתורה.

ולדעת רבי יהודה, דווקא לענין תרגום נאמרה סברה זו, שאם יסייע הקורא את המתרגם, עלולים השומעים לטעות ולומר שהתרגום כתוב בתורה. אבל ברכות הכל יודעים שאינן כתובות בתורה, ואין לחוש לטעות זו.

ולכן מאחר שראה הקורא היכן עליו לקרוא, מברך כשהספר פתוח, ואינו סוגר בשעת הברכה.

ואמר רבי זירא אמר רב מתנה, שהלכה כפי הדעה האחרונה, כלומר כרבי יהודה.

הלוחות אין בהם משום קדושה

אמר רבי זירא אמר רב מתנה, הלוחות אין בהם משום קדושה.

רש"י פירש, שאינו יודע מה הם לוחות אלו שאין בהם קדושה.

וכתב שיש מפרשים, שהם כריכות הספרים שלנו, שאינם עשויים בגלילה.

ותוס' הביאו את פירוש הערוך, שהכוונה לגליון של ספר תורה, כלומר המקום החלק בלא כתב, שלמעלה, ושלמטה, ושבין דף לדף.

הבימות אין בהם משום קדושה

אמר רבי זירא אמר רב מתנה, הבימות אין בהם משום קדושה.

ופירש רש"י, שהכוונה לבימה שהיו עושים למלך בעזרה, כשהיה קורא את פרשת המלך בשעת הקהל.

האופן שיהא ספר תורה נגלל בסגירתו

אמר רבי שפטיה אמר רבי יוחנן, הגולל ספר תורה לסוגרו, צריך שיעמידנו על התפר,

כלומר שיהיה התפר באמצע, בין שני צידי הגלילה, כי בתפר ראוי להדקו יפה.

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור מסכת מגילה דף לב

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

האופן שיהא ספר תורה נגלל מענין לענין

אמר רבי שפטיה אמר רבי יוחנן, הגולל ספר תורה מענין לענין, והוא גוללו יחיד, כשהוא שכוב לו על ברכיו, באופן שעמוד אחד של גלילה קרוב אליו, ועמוד אחד מרוחק ממנו, **גוללו מבחוץ**, כלומר גולל את העמוד החיצון כלפי פנים.

ולא יגלול את הפנימי כלפי חוץ, שאם יעשה כן, לאחוז את הפנימי לגוללו כלפי החיצון, עלול החיצון להיפתח, ולהפשט על הארץ.

ולאחר שגמר לגלול, **ובא להדק, מהדק מבפנים**, כלומר, יאחו בפנימי, להדקו על החיצון, שכן באופן הזה ידיו אוחזות בפנימי, ואינן מכסות את הכתב.

אבל אם יאחו בחיצון להדקו על הפנימי, כשידיו אוחזות בחיצון, זרועותיו מכסות את הכתב, ומצווה לראות את הכתב.

אופן קשירת האבנט על ספר התורה

הדברים הכתובים לעיל, הם דברי רבי שפטיה אמר רבי יוחנן כפי שפירש רש"י.

ורבינו חננאל פירש את כל הדברים הללו בענין קשירת האבנט על ספר התורה.

וכך ביאר, שכשגולל האבנט, **גוללו סביב סביב, אף מבחוץ**. אבל כש**בא לעשות הקשר, יעשה מבפנים כלפי הכתב**, כי אם יהיה מאחריו, כשיפתח הספר תורה, יהיה צריך להופכו על הכתב, להתיר הקשר, ואין זה דרך כבוד.

מי גולל

אמר רבי שפטיה אמר רבי יוחנן, עשרה או יותר שנאספו כדי לקרוא בתורה בציבור וקראו שלושה או שבעה כפי דין היום, הגדול שבהם, כלומר **הגדול שבציבור**, גולל ספר תורה.

שכר הגולל

אמר רבי יהושע בן לוי, עשרה, כלומר ציבור, שקראו בתורה, הגולל ספר תורה, קיבל שכר **כנגד כולם**.

סדר הוצאת ספר תורה

כתבו התוס', כשמוציאים ספר תורה, נהגו לומר הני פסוקי דרחמי, "תורת ה' תמימה משכיבת נפש עדות ה' נאמנה מחפזת פתי. פקודי ה' ישירים משמחי לב מצות ה' ברה מאירת עינים" (תהילים י"ט ח'-ט) לפי שמתן שכרם בצדס.

ואחר כך אומר, "גדלו לה' אתי ונרוממה שמו וחדו" (תהילים ל"ד ד') שיש בו שש תיבות כנגד

ששה צעדים של נושאי הארון.

וארבעים תיבות יש ב"תורת ה' תמימה", כנגד

הארבעים יום שבהם ניתנה התורה.

ואחר כך פותחו למקום שירצה לקרות בו, וקורא

כהן.

משתמשים בבת קול

אמר רבי שפטיה אמר רבי יוחנן, מנין

שמשתמשים בבת קול.

כלומר, שאם היה מחשב בלבו להתחיל דבר, ושמע קול שאינו מצוי, כגון קול איש בעיר, או קול אשה בשדה, והיה הקול כופל דבריו, כגון שאומר לו **כן כן**, כלומר עשה, או לא לא כלומר לא תעשה, **בת קול באה אליו ואמרה לו זאת, ועושה כהוראתה**, ואין כאן משום ניחוש.

שנאמר, "ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך לכו בו פי תאמינו וכי תשמאילו" (ישעיה ל"א).

בקי צור

ללמוד להבין ולזכור מסכת מגילה דף לב

לע"נ מרת פנינה (פסיה) ברן ע"ה

"חֲקִים לֹא טוֹבִים וּמְשַׁפְּטִים לֹא יִחְיוּ בָּהֶם"

לדברי רבי שפטיה אמר רבי יוחנן, כל הקורא בלא נעימה של טעמי המקראות, ושונה בלא זמרה, עליו הכתוב אומר, "וְגַם אֲנִי נִתְּתִי לָהֶם חֲקִים לֹא טוֹבִים וּמְשַׁפְּטִים לֹא יִחְיוּ בָּהֶם" (יחזקאל כ' כ"ה).

ואביי לא הסכים עם הדברים הללו, כי לא מסתבר, שמי שאינו יודע להנעים בקולו, מחמת חוסר הנעימה יהיו משפטיו בכלל "וּמְשַׁפְּטִים לֹא יִחְיוּ בָּהֶם".

אלא ביאור הכתוב הזה כדברי רב משרשיא, שאמר, שני תלמידי חכמים היושבים בעיר אחת, ואין נוחין זה את זה בהלכה, עליהם הכתוב אומר, "וְגַם אֲנִי נִתְּתִי לָהֶם חֲקִים לֹא טוֹבִים וּמְשַׁפְּטִים לֹא יִחְיוּ בָּהֶם" (יחזקאל כ' כ"ה).

אסור לגעת בספר תורה בלא מטפחת

אמר רבי פרנך אמר רבי יוחנן, כל האוחז ספר תורה ערום בלא מטפחת סביב ספר תורה, נקבר ערום בלא אותה מצווה.

כריכת המטפחת על ספר התורה

אמר רבי ינאי בריה דרבי ינאי סבא משמיה דרבי ינאי רבה, מוטב תיגלל המטפחת, ואל יגלול ספר תורה בתוך המטפחת.

כלומר, לאחר שגללו את ספר התורה, מקיפים אותו באבנט. ויש שתי דרכים לעשות זאת, דרך אחת היא, שספר התורה על עמדו, ומסבבים סביבו מטפחת. והדרך השניה היא, להניח על הספר את קצה המטפחת, ולסובב את הספר במקומו, ועל ידי סיבובו, המטפחת נכרכת עליו.

וזהו שאמר רבי ינאי, מוטב תיגלל המטפחת, כלומר יעשה באופן הראשון, שספר התורה על עמדו, ומסבב סביבו את המטפחת, ולא יגלול ספר תורה בתוך המטפחת באופן השני, שמסבב הספר תורה, וכך המטפחת נגללת עליו, והסיבה שאין לעשות כן, כי אין זה כבוד לספר התורה.

"וַיִּדְבֹר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי ה' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"

בסוף פרשת מועדות שבתורת כהנים נאמר, "וַיִּדְבֹר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי ה' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא כ"ג מ"ד). ואין צריך לכתוב את הפסוק הזה לגופו, שהרי את כל המצוות דיבר משה לישראל, ומה נתחדש במצווה זו.

לפי המבואר במשנתנו, בא הכתוב הזה ללמד, שמצווה לקרוא בכל מועד את פרשת אותו מועד.

וזהו שדיבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל, שבשעת המועדות יקראו את ענין המועדות, וכסדר הקריאה שנתבארה בדפים הקודמים.

ולפי המבואר בברייתא, בא הכתוב הזה ללמד, שמשה תיקן להם לישראל, שיהיו שואלין ודורשיין בענינו של יום, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג.

וזהו שדיבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל, שבשעת המועדות היה מדבר אליהם את דיני המועדות, להודיע חוקי האלקים ותורותיו, וקבלו וקיימו שכר המצות עליהם ועל בניהם בזה ובבא.

סליק פרק בני העיר וכל מסכת מגילה

הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו